

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 6 Mart 2013
Nr. Ref.: RK399/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI95/12

Başvurucu

Daut Jemin Hoxha

**Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin C-III-12-274 sayı ve 23
Ağustos 2012 tarihli emirnamesi hakkında anayasal denetim başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucu:

1. Başvurucu, Prizren mukimi Daut Jemin Hoxha'dır.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin C-III-12-274 sayı ve 23 Ağustos 2012 tarihli emirnamesine itiraz etmiştir.

Başvurunun Konusu

3. Başvurunun Mahkeme'den talebi şudur: *Dava evrakını İngilizceye tercüme etmeye maddi imkanlarımızın olmadığı gerekçesiyle Yüksek Mahkeme Özel Dairesi'nin dava dilekçemizi reddetmeye hakkı olup olmadığı yorumlansın.*

İlgili Hukuk

4. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa (bundan sonra: Yasa)'nın 49. maddesi ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: İçtüzük) 56.2 kuralına dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

5. Başvurucu 25 Eylül 2012 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
6. Mahkeme Sekreteryası 1 Ekim 2012 tarihinde başvurucuya bir yazı göndererek başvurusuna ilave evrak sunmasını ve 04/L-033 sayılı Özel Daire Yasası Ekinin 25.9 ve 25.10 madde fıkralarının gereklerini yerine getirip getirmediği konusunda Mahkeme'ye bilgi vermesini istemiştir. Başvurucu Mahkeme'ye bununla ilgili cevap sunmamıştır.
7. Başkan, 31 Ekim 2012 tarihinde Üye Almiro Rodrigues'i raportör yargıç olarak görevlendirmiş ve aynı tarihte Üyeler Snezhana Botusharova (başkan), Kadri Kryeziu ve Enver Hasani'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
8. Sekreteryaya başvurucuya başvurusunun Mahkeme'de kaydedildiğini 14 Kasım 2012 tarihinde bildirmiş ve Kosova Yüksek Mahkemesi'ne başvuru hakkında bilgi göndermiştir.
9. Ön İnceleme Heyeti 6 Mart 2013 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu görüştüktan sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

10. Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin C-III-12-274 sayı ve 23 Ağustos 2012 tarihli emirnamesinde şunlar istenmiştir:

“Davacının bu emirnameyi teslim aldığı tarihten itibaren 15 (on beş) gün içerisinde şunları teslim etmesi gerekmektedir:

1. *Prizren Belediye Mahkemesi'nin C. nr. 618/11/II sayılı dava dosyasının İngilizce çevirisi,*

2. *Kosova Özelleştirme Ajansı'nın 04/L-034 sayılı KÖA Yasası'nın 29.1 fıkrası uyarınca davalıya karşı dava dilekçesi sunduğu tebligatından sonra 04/L-033 sayılı Özel Daire Yasası Ekinin 25, 27 ve 28. maddeleri uyarınca tamamlanmış ve gözden geçirilmiş dava dilekçesini,*
 3. *Bu Emirnamenin 2. maddesinde belirtilen yeni dava dilekçesinin ve diğer müteakip evrakın İngilizce çevirisini,*
 4. *KÖA'nın Özel Daire'ye yeni dava dilekçesi sunmadan bilgilendirildiğine ilişkin belge ve İngilizce çevirisini,*
 5. *Davacının sunmak istediği delillerin listesi ve İngilizce çevirisini.*
11. Aynı emirnamenin devamında 04/L-033 sayılı Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi Hakkında Yasa Ekinin 25.9 fıkra hükmüne vurgu yapmıştır. Fıkra şöyledir:

9. Bir kişi Heyet Baş Yöneticisine müracaat ve belgelerin İngilizce tercümesine yardımcı olunması için dilekçe sunabilir. Bu dilekçede, Baş yöneticinin göz önüne alması gereken, dava bilgileri ile beraber tarafın maddi durumunun da bir göstergesini gösteren ve bunu ispatlayan her türlü şahitliği gösterir.

Başvurucunun İddiaları

12. Başvurucu sorduğu temel soru dışında herhangi bir iddia ileri sürmemiştir. Soru şöyledir: *Dava evrakını İngilizceye tercüme etmeye maddi imkanlarımızın olmadığı gerekçesiyle Yüksek Mahkeme Özel Dairesi'nin dava dilekçemizi reddetmeye hakkı olup olmadığı.*

Başvurunun Kabul Edilirliği

13. Başvurucunun başvurusu hakkında bir karara varmadan önce Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirtilen ve Yasa ile İçtüzükte ayrıntılı bir şekilde açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini incelemesi gereklidir.
14. Mahkeme bu doğrultuda başvurucunun Anayasa'nın 113.7 ve Yasa'nın 47.2 fıkralarında öngörülen mevcut ve etkili kanun yollarını tükettiğini kanıtlaması halinde başvurunun kabul edilirliliği hakkında karar verebileceğini hatırlatır. Söz konusu fıkralar şöyledir:

Anayasa'nın 113.7 fıkrası: Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.

Yasa'nın 47.2 fıkrası: Bireyler, kanun ile öngörülen tüm kanun yollarını tükettikten sonra ancak ilgili başvuruyu yapabilirler.

15. Kanun yollarının tüketilmesi kuralının gerekçesi, mahkemeler dahil, yetkili otoritelere iddia edilen anayasal hak ihlallerini önleme veya düzeltme imkanı sunmaktır. Bu kural, Kosova hukuk düzeninin anayasal hak ihlallerine karşı etkili kanun yolları sağlayacağı varsayımına dayanmaktadır. Bu, Anayasa'nın

tali olma özelliğinin önemli bir yanısıdır (Bkz. *AAB-RIINVEST L.L.C. Priştine v. Kosova Cumhuriyeti Hükümeti*, KI 41/09, 21 Ocak 2010; ve *mutatis mutandis, AIHM, Selmouni v. Fransa*, no 25803/94, 28 Temmuz 1999).

16. Mahkeme mevcut başvuruda başvuruçunun, şayet herhangi bir adım attıysa, hangi adımları attığını göstermede başarısız olduğunu tespit etmiştir.
17. Mahkeme, başvuruçunun müteakip evrakın İngilizceye çevirisi için yardım talebinde bulunmak üzere Yüksek Mahkeme Baş Hakimi'ne başvurmadığını tespit etmiştir.
18. Dahası Mahkeme, başvuruçunun Özel Daire'nin C-III-12-274 sayı ve 23 Ağustos 2012 tarihli emirnamesine karşı bir itiraz dilekçesi sunmadığını, Kosova Anayasası'na göre Kosova'da resmi dillerin Arnavutça ve Sırpça olduğundan böyle bir evrakı İngilizceye çevirtmekle mükellef olmadığını belirmediğini tespit etmiştir.
19. İtiraz Heyeti'ne yönelik böyle bir itirazın başarısız olması halinde başvuruçunun Mahkeme'ye başvuruda bulunmaya hakkı doğardı.
20. Bundan başvuruçunun Anayasa'nın 113.7 ve Yasa'nın 47.2 fıkralarının öngördüğü şekilde mevcut mevzuatta öngörülen kanun yollarını tüketmediği ortaya çıkmaktadır.
21. Mahkeme genel anlamda Anayasa'nın 113.1 fıkrasına atıfta bulunmak ister. Fıkra şöyledir: *Anayasa Mahkemesi, yasal şekilde sadece yetkili makamlarca açılmış davalar hakkında karar verir.*
22. Başvuruçunun iddialarıyla ilgili kanun yollarını tükettiği varsayılsa bile Mahkeme'den *Dava evrakını İngilizceye tercüme etmeye maddi imkanlarımızın olmadığı gerekçesiyle Yüksek Mahkeme Özel Dairesi'nin dava dilekçemizi reddetmeye hakkı olup olmadığı'nın* değerlendirilmesini talep ettiği tespit edilmiştir.
23. Başvurucu, dava dilekçesinin evrakın İngilizceye çevirisinin yapılamayışından veya başka bir nedenle reddedildiğini ileri sürmemiştir. Mahkeme onun, bunun yerine Özel Daire'nin evrakın İngilizce çevirisinin yapılamayışından bir dava dilekçesinin "reddetmeye hakkı olup olmadığı'nın" soyut bir şekilde yorumlanmasını talep etmiştir.
24. Özel Daire'nin tüm evrakın İngilizceye çevirisinin sunulmasına ilişkin talebi 04/L-033 sayılı Yasa ekinin 7. madde 1. fıkrasıyla verilen yetkilere dayanmaktadır. Buna göre Mahkeme'ye yapılan başvuru 04/L-033 sayılı Yasanın Özel Daireye başvuran kişilerden başvuru evrakının İngilizce çevirisinin sunulmasını gerektiren hükümleri hakkında anayasal denetim başvurusu olarak anlaşılabilir.
25. Mahkeme, yasa hükümlerinin Anayasa'ya uygun olduğunun denetlenmesi konusunda Anayasa'nın 113. madde 2(1) fıkrası, 4 ve 5 ile 87. fıkralarının hangi tarafların başvuruya yetkili olduklarını belirlediğini hatırlatır. Bu yetki bireylere tanınmamıştır.

26. Anayasa'nın 113.7 fıkrası şöyledir: *Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.*
27. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 36.2 (c) kuralı başvuruları temelden yoksun olarak şu şekilde reddeder: *Mahkeme, başvurucunun Anayasa ile güvence altına alınmış anayasal haklarının ihlal edilmediğini tespit ettiği zaman;*
28. Mevcut başvuruda başvurucunun hangi anayasa haklara atıfta bulunduğu bakılmaksızın kamu organlarının başvurucunun haklarını ihlal edecek bir fiil işlememeksizin herhangi biri tarafından ihlal işlenmesi sonucunda başvurucunun mağdur statüsüne sahip olmadığı görüşündedir.
29. Aslında Özel Daire başvurucuyu usule ilişkin gerekler konusunda bilgilendirmiş ve bunun başvurucunun anayasal haklarını kullanabilmesi açısından istenmeyen bir etkisinin olup olmayacağını önceden bilinmesi mümkün değildir.
30. Sonuç olarak yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı başvuru kabul edilmezdir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 47.2 maddesi ve İçtüzüğü'nün 36.1(a) kuralı uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin 6 Mart 2013 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine,
- II. Kararın taraflara bildirilmesine,
- III. Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca Resmi Gazete'de yayımlanmasına karar verilmiştir.
- IV. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza